

Foto: Sgt Anna Norén/Försvarmakten/Combat Camera

Säkerhetspolitik

– elevblad 1

Med terrorism menas användning av våld, hot eller tvång för politiska syften. Oftast är det oskyldiga civila som drabbas. Terrorism betraktas bland annat av FN som ett av de allvarligaste hoten mot demokrati, mänskliga rättigheter och mot ekonomisk och social utveckling. Eftersom terrorismen är internationell, måste länder gå samman för att bekämpa den, exempelvis inom EU och FN.

Terrorism är ingen modern företeelse utan har förekommit långt innan terrorattackerna mot World Trade Center i New York i september 2001. Men just den händelsen fick stora konsekvenser för den globala säkerhetspolitiska utvecklingen liksom för bekämpningen av terrorism. Efter terrordåden i USA har en rad lagar stiftats för att bekämpa terrorismen. Vissa menar att lagstiftningen har blivit så omfattande att den i sin tur hotar individens rättigheter och integritet.

Terrormetoder används både av exempelvis nationalistiska och separatistiska grupper, radikala islamister och av vit-maktrörelsen. Statsterrorism utförs av en statsledning. Mål för denna typ av terrorism kan vara regimkritiker eller andra som anses hota regimen och dess intressen.

Läs mer om terrorism, exempelvis på:

www.sakerhetspolitik.se

www.sapo.se

www.forskning.se (skriv in sökordet terrorism)

www.regeringen.se (skriv in sökordet terrorism)

Här följer några exempel på inträffade terrorattacker i världen sedan 2001. Arbeta tillsammans med en kompis, läs igenom exemplen och resonera sedan kring följande frågor:

1. Varför blir någon terrorist?
2. Kan det i något sammanhang vara berättigat att använda våld för att uppnå ett politiskt syfte?
3. Kan det vara motiverat att individens frihet begränsas i jakten på terrorister?

11 september-attackerna 2001

11 september-attackerna var en serie terroristattacker utförda mot USA den 11 september 2001. Sammanlagt 19 personer med kopplingar till nätverket al-Qaida och dess grundare Usama bin Ladin låg bakom attentaten. Terroristerna kapade fyra amerikanska passagerarflygplan; två av dem flögs in i World Trade Centers tvillingtorn på Manhattan i New York, det tredje flögs in i det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon och det fjärde kraschade på ett fält i Pennsylvania. Totalt dödades cirka 3 000 människor i attackerna.

11 september-attackerna är den hittills största terrorattacken mot ett västland och ses som en av de mest betydelsefulla händelserna hittills under 2000-talet vad det gäller ekonomiska, sociala, politiska, kulturella och militära effekter i USA och många andra delar av världen.

Terroristattackerna i Madrid 2004

I den spanska huvudstaden Madrid, den 11 mars 2004, inträffade det största terroristattentatet i landets historia. Tio bomber exploderar ombord på fyra separata pendeltåg på bara några minuter mitt under rusningstid. Tågen transporterade tusentals arbetare och studenter.

Madrids sjukhus aktiverade sina katastrofplaner och tog emot över 900 skadade inom loppet av ett par timmar. 191 personer dödades och 1 500 skadades. Terroristattackerna hade kopplingar till islamistiska extremister och kanske även till al-Qaida.

Säkerhetspolitik

– elevblad 2

Bombdåden i London 2005

Den 7 juli 2005 inträffade en serie bombattentat riktade mot Londons kollektivtrafik. Strax före klockan nio på morgonen detonerade flera sprängladdningar ombord på tre tåg i Londons tunnelbana och en halvtimme senare sprängdes en dubbeldäckare i centrala London. Attentaten inträffade mitt under det pågående G8-mötet i Gleneagles, Skottland, och ett dygn efter det att London hade utsetts till värd för de Olympiska sommarspelen 2012. Dåden anses vara en hämndaktion för den USA-ledda ockupationen av Irak där Storbritannien även ingick. 56 personer (inklusive de fyra självmordsbombarna) dödades och omkring 700 skadades i attentaten.

Självmordsbombaren i Stockholm 2010

Mitt under julhandeln i Stockholm försökte en man utföra en serie bombattentat i de centrala delarna av staden. Utrustad med tekniskt avancerade bomber planerade han att slå till mot flera punkter i staden där mycket folk fanns samlade. Lyckligtvis misslyckades attentaten då den första bomben fattade eld i en bil och den andra bomben exploderade i förtid och dödade gärningsmannen. I ett brev anklagade mannen Sverige för att bedriva en kampanj mot islam och att Sverige därför skulle straffas.

Terrordåden i Norge 2011

Den 22 juli 2011 fick den norska polisen larm om att en sprängladdning hade detonerat vid regeringsbyggnaden i centrala Oslo. När räddningspersonal kom till platsen hade flera människor omkommit och många fler skadats av explosionen.

Samtidigt på ön Utöya, 4 mil nordväst om Oslo, hade mer än 600 ungdomar från Arbeiderpartiets Ungdomsförbund samlats. Plötsligt steg en man iland på ön och började skjuta vilt omkring sig. Mannen, Anders Behring Breivik, dödade 69 personer på Utöya, de flesta mellan 16-18 år gamla. Breivik förklarade i förhör att avsikten med attackerna var att strypa Arbeiderpartiets kommande rekrytering och därmed sätta stopp för att kulturmarxism och islamisering fick fäste i Norge och Västeuropa.